

Η εικόνα του άφρωνα

Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες / Αγ. Νεκτάριος Πενταπόλεως / Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες

(Αγίου Νεκταρίου

Πενταπόλεως)

Ο άφρων στερείται φρόνησης και διορατικότητας, περιπλανιέται και χάνεται μέσα

στις σκέψεις του. Ο άφρων προσκρούει σε πολλές επιθυμίες που είναι ανόητες και βλα-βερές. Παρασύρεται σε σκοτεινούς δρόμους και οδηγείται σε καταστροφή και απώλεια. Ο άφρων είναι άσεβής· η αφροσύνη του τον αποπλάνησε και τον οδήγησε στην άρνηση του Θεού: «Είπεν άφρων εν τη καρδιά αυτού· ουκ έστι Θεός». Η ψυχή του άφρονα λατρεύει το σώμα και το σαρκικό φρόνη-μα. Το δε φως που υπήρχε σ' αυτήν κατέληξε να γίνει σκοτάδι. Όταν περιεργάζεται τον κόσμο, τίποτε άλλο δεν διακρίνει παρά την άστατη ύλη στις διάφορες μορφές της. Η δυνατή του όραση δεν μπορεί να διακρίνει τίποτα στο σκοτάδι που την περικυκλώνει, έξω από την ύλη που στερείται πνεύματος.

Η ψυχή του άφρονα αρνήθηκε την ίδια της την ύπαρξη, γιατί ο άφρων πορεύεται στο σκοτάδι και νύχτα ζοφερή έχει πλημμυρίσει την ψυχή του. Οι δρόμοι του άφρονα οδηγούν στον Άδη. Η πορεία της αφροσύνης του είναι γεμάτη σφάλ-ματα και πολύ δύσβατη.

Η ίδια η δημιουργία με μια φωνή «κραυγάζει» και εξαγγέλλει τη δημιουργική σοφία. Μόνο ο άφρων τολμά να την απορρίπτει.

Από κοινού η γλώσσα της ανθρωπότητας, ομολογεί ότι υπάρχει Δημιουργός του σύμπαντος, ο άφρων άνθρωπος όμως στέκεται αντίθετος σ' αυτήν. Ο άφρων αρνείται τον Θεό μέσα από την καρδιά του. Αρνείται τον θεμελιωτή τη στιγμή που βλέπει την οικοδο-μή.

Ο Ιωάννης ο Χρυσόστομος λέει για τον άφρονα: «Είπε ο άφρων στην καρδιά του· δεν υπάρχει Θεός, δεν υπάρχει θε-μέλιο· και πώς στέκεται η οικοδομή; Δεν υπάρχει η καρίνα, η βάση του πλοίου· και πώς αυτό συγκροτήθηκε; Δεν υπάρχει ναυπηγός· και πώς αρμολογήθηκε το καράβι; Δεν υπάρχει οικοδόμος· και πώς έγινε το σπίτι; Δεν υπάρχει μουσι-κός· και πώς ακούγεται από τη λύρα η μουσική; Δεν υπάρχει αυτός που προβλέπει· και πώς μέσα απ' όλα αναδεικνύεται η πρόνοια του Θεού; Δεν υπάρχει ο ηνίοχος· και πώς οδηγούνται τα άρματα των τεσσάρων τροχών; Δεν υπάρχει ο αγαλματοποιός· και πώς έγιναν οι άνθρωποι που, όπως τα αγάλματα, βρέθηκαν στον κόσμο; Δεν υπάρχει ο καμαροποιός· και τότε ποιος στερέωσε σαν καμάρα τον ουρανό; Δεν υπάρχει ο χρυσοχόος· και τότε ποιος ακούμπησε τον ήλιο στον ουρανό σαν έναν ολόχρυσο δίσκο πάνω σ' ένα τραπέζι; Δεν υπάρχει ο λαμπαδούχος· και τότε ποιος έστησε τη σε-λήνη σαν ασημένια λαμπάδα μέσα στη νύχτα; Δεν υπάρχει αυτός που φωτίζει· και τότε ποιος έδωσε σε σένα αστέρια να σου φέγγουν και να σε φωταγωγούν; Δεν υπάρχει αυτός που έφτιαξε «φώτα μεγάλα μόνω»· και τότε ποιος τοποθέτησε σε τόσο ύψος τα αστέρια και τα έκανε να ανάβουν σαν λυχνά-ρια;

Καθώς και ο προφήτης λέει: “τω ποιήσαντι φώτα μεγά-λα μόνω, τον ήλιον εις τας

αρχάς της ημέρας, και την σελή-νη εις τας αρχάς της νυκτός”. Δεν υπάρχει ο Δημιουργός· και πώς η καλλονή, η μεγάλη ομορφιά των κτισμάτων, μαρτυρά τον Κτίστη; Γιατί εξαιτίας του τόσο μεγέθους και της τό-σης ομορφιάς, κατ’ αναλογία, μπορούμε σ’ αυτά να δούμε τον Δημιουργό. Είπε ο άφρων μέσα στην καρδιά του: δεν υπάρχει Θεός. Όλα όσα γίνονται δηλαδή, πράττονται και ενεργούνται στον κόσμο, έχουν αυτόν που τα σχεδιάζει και αυτόν που τα εκτελεί και μόνο ο κόσμος δεν έχει Αυτόν που τον δημιούργησε και τον στόλισε; Αν για σένα δεν υπάρχει Θεός, τί κάνεις στον χώρο όπου υπάρχουν τα του Θεού; Μέ-νεις στο σπίτι του Θεού και αρνείσαι τον οικοδεσπότη; Ή δώσε το ενοίκιο που δεν είναι τίποτα άλλο από την ευχαριστία ή φύγε από το σπίτι. Γιατί μένεις και μολύνεις το σπίτι βλασφημώντας;».

Ο άφρων αποστράφηκε τη φρόνηση που είναι αρετή της νόησης, τη λαμπάδα της ψυχής, τη βασίλισσα των λογισμών και τη διδασκαλία των καλών, και απέβαλε τη σοφία, τη σύνεση και τη γνώση. Άφρονα λέει η Γραφή, όχι αυτόν που δεν έχει μυαλό, ή τον παράφρονα, ή αυτόν που έχει λίγο μυαλό, αλλά τον κακόφρονα. Ταλαίπωρος άνθρωπος ο άφρων.

(Αγίου Νεκταρίου Πενταπόλεως, Το Γνώθι σ’ αυτόν, εκδ. Άθως, σσ. 255-258.)